

BIULETYN POGRANICZA

WRZESIEŃ 2018

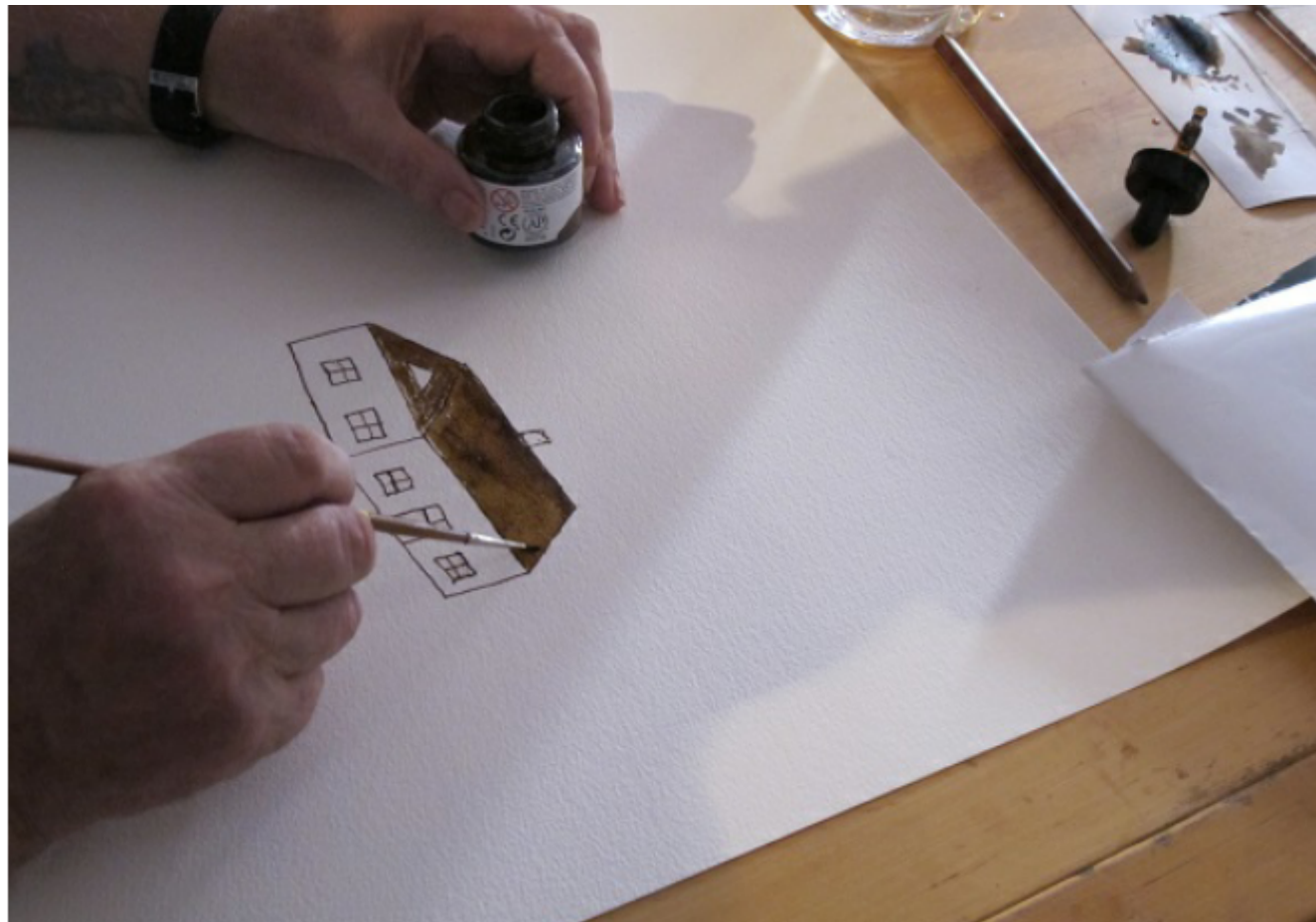
Mail nieczytelny?

[Zobacz w](#)

[przeglądarcie.](#)



KOLEKCJA FILMOWA. POSTACIE





Latem trwały prace nad szóstą już Kolekcją Filmową Opowieści Pogranicza, tym razem dedykowaną postaciom związanym z Sejnmami. Ponad trzydzieścioro uczestników w różnym wieku pracowało podczas dwóch intensywnych cykli warsztatowych. Nad całością przedsięwzięcia czuwała pomysłodawczyni całej Kolekcji Bożena Szroeder.

Do współpracy zaprosiła reżyserki: Darię Kopiec i Joannę Polak, które od początku towarzyszą sejneńskim kolekcjom, a opiekę artystyczną nad uczestnikami sprawowały artystki Ola Kotarska i Dominika Ludwig. Powstało sześć animacji poklatkowych, które składają się na jeden film – wszystkie wykonane są tą samą techniką, wycinane i malowane brązowymi tuszami i atramentami, utrzymane w tonacji sepii.

Jak wspomina Bożena Szroeder, postaci, o których warto by opowiedzieć było bardzo dużo. Cały materiał został więc podzielony na małe rozdziały-opowiastki. Kolekcję rozpoczyna dowcipna animacja traktująca o fenomenie Sejn, gdzie rozbrzmiewają różne języki i mieszają się kultury, a przyroda wkracza w przestrzeń miasteczka: gołębie obejmują w posiadanie poddasze Białej Synagogi, a bocian zagląda do Bazyliki.



W kolejnych częściach pojawią się założyciele miasteczka, jego poeci i duszpasterze, niezwykli goście i dawni mieszkańcy. Wśród postaci nie zabraknie m.in. Morisa Rosenfelda, Juozasa Laukaitisa, Arnolda Markowitza czy Józefa Piłsudskiego.



Pomysłodawczynie programu dodaje, że krótka forma filmu nie może zmieścić całej biografii, więc twórcy sięgnęli po piękne obrazy, pozbierane okrucy, które stały się częścią miasteczkowych opowieści. Jak sny założyciela Sejn Jerzego Grodzińskiego, który pod ich wpływem wyrusza w podróż do Królewca, skąd przywozi cudowna Figurę Madonny Szafkowej.

Lokalne wątki splatają się tu często z wielką historią – jak w biografii litewskiego księdza ks. Juozasa Laukaitisa, nauczyciela w sejneńskim seminarium i założyciela litewskiej drukarni Šaltinis (Źródło), w której w czasie zaborów drukowano litewskie książki przenoszone później przez księżgonoszy na terytorium Litwy.

Praca z opowieściami o miasteczku wywołuje emocje uczestników warsztatów. Najstarszy z nich, 75-letni pan Mieczysław Mieczkowski, z przejęciem opowiada historię życia Morisa Rosenfelda, żydowskiego poety urodzonego w Sejnach, jednego z prekursorów poezji pisanej w jidysz, który wyemigrował do Stanów Zjednoczonych, gdzie pisał wiersze o losie robotników.



Pan Mieczysław, który sam przez długie lata pracował w fabryce, podczas warsztatów odkrywał ukryte dotąd plastyczne talenty. - Roboty jest dużo – mówi. - Dużo wycinamy i malujemy, bo trzeba przygotować aż 24 klatki na sekundę. Nigdy nie miałem dotąd styczności z rysowaniem, ale okazało się, że dobrze się czuję w dużych formatach. Mówią mi, że już mnie stąd nie wypuszczą.

fot. P. Fiedorowicz, M. Moniuszko, R. Jarzyna

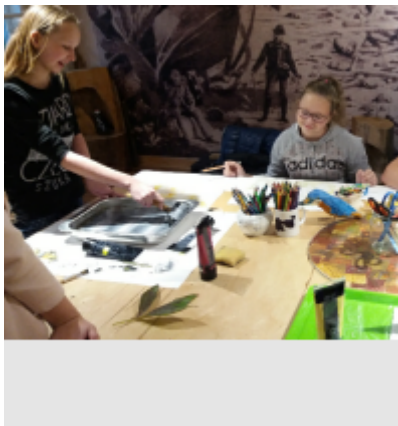
[WIĘCEJ O KOLEKCJI FILMOWEJ.POSTACIE](#)

[OBEJRZYJ FILM](#)

[OBEJRZYJ ZDJĘCIA Z
WARSZTATÓW](#)

NOWY SEZON W PRACOWNIACH

POGRANICZA



W programach Pracowni Edukacji Artystycznej udział biorą mieszkańcy Sejn, Gib, sąsiadujących z Krasnogrudą wiosek – przede wszystkim dzieci i młodzież. W nowoczesnie wyposażonych pracowniach prowadzone są cotygodniowe zajęcia dla stałych, kilkunastoosobowych grup uczestników. Pracownie mają autorski charakter, realizują całoroczny program edukacyjny.

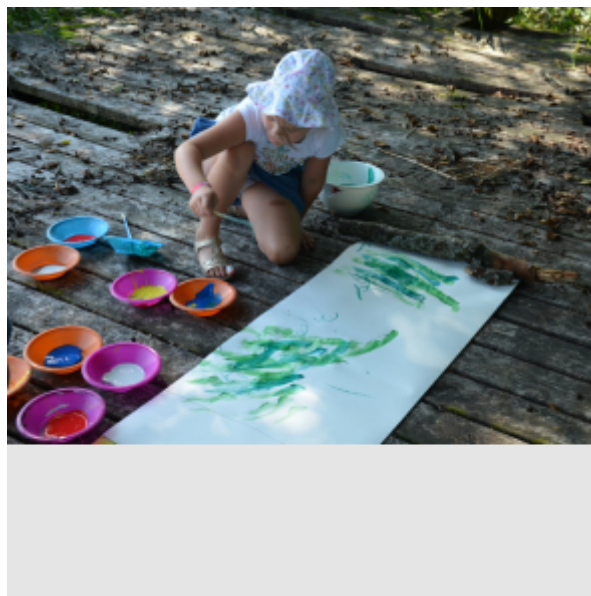
DOROŚLI I STARSI W POGRANICZU

Od 2014 roku realizowany jest program współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, który od roku 2016 przyjął formę stałych pracowni artystycznych z nowatorskim, międzypokoleniowym programem poświęconym pamięci Rodziny i domu.



Dorośli i Starsi w Pograniczu - to trzy pracownie: Pracownia Jednej Fotografii, prowadzona przez Małgorzatę Sporek-Czyżewską i Wiesława Szumińskiego; Pracownia Przyrody - prowadzona przez Ksenię Konopek; Pracownia Tkania - prowadzona przez Urszulę Wasilewską. Ponadto regularnie odbywają się zajęcia warsztatowe i wykłady dotyczące tematyki pogranicza prowadzone przez Bożenę Szroeder i Krzysztofa Czyżewskiego.

GUCIO ZACZAROWANY. KSIĘGA DZIECIŃSTWA



To wielopokoleniowy projekt zapraszający do wspólnej pracy dzieci 3-6 letnie ich rodziców, dziadków wokół opowieści i wspomnień o domu rodzinnym i naturze, wokół dzieciństwa, pierwszych lekturach, kołysankach, wyliczankach, zabawach, strachach, podróżach. To cykl warsztatów plastycznych, muzycznych, fotograficznych, rzeźbiarskich, kulinarnych i przyrodniczoekologicznych, spotkań z gośćmi i artystami, podróży.

To także projekt nie tylko oswajający najmłodszych z duchowym gospodarzem Krasnogrudy - Czesławem Miłoszem, także umożliwiający dzieciom wzrastanie przy Miłoszu jako chłopcu, jego dzieciństwie i ukochanej lekturze z tego okresu, a taką była powieść Zofii Urbanowskiej "Gucio Zaczarowany". Całość odbywać się będzie w dworze pomiłoszowym i otoczeniu (jezioro, park), które dla młodego pisarza były miejscem wielu inicjacji. Powstanie artystyczna świetlica, pierwsza w tym wiejskim regionie, z ciekawym programem opartym na literaturze i sztuce i piękna księga lektur dzieciństwa.



OFERTA EDUKACYJNA DLA GOŚCI

Pogranicze prowadzi również zajęcia edukacyjne dostępne dla przyjeżdżających do Sejnu i Krasnogrudy grup zorganizowanych. Rokrocznie uczestniczą w nich dzieci i młodzież z całego kraju. Warsztaty odbywają się w autorskich pracowniach prowadzonych przez doświadczonych artystów i animatorów kultury. Trwają ok. 1,5-2 godzin.



PROPOZYCJE WARSZTATÓW DLA SZKÓŁ

PRACOWNIA PRZYRODY

Warsztaty "Ptaki Krasnogrudzkie" oraz "Krasnogruda pod mikroskopem" prowadzone przez Ksenię Konopek.

PRACOWNIA LITERATURY

Pracownia oferuje zajęcia poświęcone Czesławowi Miłoszowi w trzech różnych ujęciach: - Miłosz. Podróżny świata; - „Dolina Issy” Czesława Miłosza”. Pamięć miejsc, ludzi i zdarzeń; - Związki Czesława Miłosza z Krasnogrudą. Prowadzenie: Małgorzata Sporek-Czyżewska.

PRACOWNIA
OPOWIEŚCI MIEJSCA

PRACOWNIA SZTUKI PRACOWNIA TKANIA

Zajęcia dedykowane sąsiadom: Żydom, Cyganom / Romom i Rosjanom staroobrzędowcom.	Warsztaty z wykorzystaniem różnych technik plastycznych (ceramika, grafika warsztatowa, techniki malarskie i rysunkowe, instalacje). Prowadzenie: Wiesław Szumiński.	Wprowadzenie w bogaty świat tradycji tkaniny regionalnej Sejneńszczyzny. Samodzielne wykonanie kompozycji przestrzennej z nici, sznurów i pasów materiałowych lub krajki litewskiej. Prowadzenie: Urszula Wasilewska.
--	--	---

PROPOZYCJE WARSZTATÓW DLA PRZEDSZKOLI

Zajęcia dla przedszkolaków odbywają się w Dworze Miłosza w Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie. Spotkania tematycznie związane są z przyrodą, porami roku, rodzinnymi tradycjami oraz miejscem: dworem, parkiem i ich historią. Nieodłączną część zajęć stanowią gry i zabawy ruchowe na świeżym powietrzu lub pod dachem, jeśli zmusza do tego pogoda. Stałym elementem są też zajęcia plastyczne, w czasie których dzieci, poznając różne techniki, wyrażają się twórczo w związku z aktualnym tematem. Dorośli – wychowawcy, rodzice - w czasie zajęć zrelaksują się spacerując po parku lub odpoczywając przy kawie i herbacie w Kawiarni literackiej "Piosenka o Porcelanie". Zajęcia mogą odbyć się w formie spotkań cyklicznych lub też jednorazowych odwiedzin.

SEJMIK LITERACKI



W dniach 12-16 września w Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie odbyła się 6. edycja sejmiku literackiego - warsztatów translatorskich, spotkania tłumaczy literatury litewskiej i litewskich twórców.





Podczas tegorocznej edycji miały miejsce spotkania z tłumaczką Josepha Conrada, Magdaleną Heydel oraz wokół książki "Żagaryszki" Krzysztofa Czyżewskiego. Całość zwieńczył polsko-litewski wieczór poezji poprowadzony przez Eugenijusa Ališankę.

W niedzielę, 16 września na Litwie w Mereczu odbyło się zaś spotkanie towarzyszące sejmikowi - Vladas Braziūnas i jego tłumaczka Agnieszka Rembiałkowska uczestniczyli w prezentacji polsko-litewskiego tomiku wierszy "Stół góra ołatarna", która ukazał się niedawno nakładem Oficyny Pogranicza.

fot. V. Braziūnas i W. Szumiński



"GAZETA WYBORCZA" O SEJMIKU O KSIĄŻCE "STÓŁ, GÓRA OŁTARNA"

POPZEDNIE EDYCJE SEJMIKU LITERACKIEGO

2013

2014

2015

2016

2017

O MIEŚCIE W SANKT PETERSBURGU

W dniach 5-10 września odbyła się w Sankt Petersburgu IV Międzynarodowa Konferencja "Miłosz-Brodski-Venclova. Przestrzeń kontaktu kultur" współorganizowana przez Muzeum Anny Achmatowej i Instytut Polski w Sankt Petersburgu. Tegoroczną odsłonę zatytułowano "Место–Miasto–Miestas". Z ramienia Pogranicza wzięli w niej udział Małgorzata i Krzysztof Czyżewscy. Wspólnie z badaczami i przedstawicielami instytucji kultury z Litwy, Polski, Rosji dyskutowali na temat wzajemnego wpływu literatury, języków, tradycji na przestrzeń miejską i w szerszym zakresie - przestrzeń "Rodzinnej Europy", o której pisał Czesław Miłosz. W ramach konferencji odbyły się także okrągłe stoły na temat roli muzeów literackich we współczesnym mieście, sposobach kulturalnego i politycznego rozwoju Europy w latach 1918-2018 oraz prezentacje nowych książek.

Druga część konferencji zatytułowana "Świat po Miłoszu i Brodskim" odbędzie się na początku października w Międzynarodowym Centrum Dialogu w Krasnogrudzie. Udział w niej wezmą prelegenci z Rosji, Litwy i Polski.

KAWIARNIA "PIOSENKA O PORCELANIE"

ANDRZEJ FRANASZEK W KRASNOGRUDZIE

Prezentujemy zapis spotkania z Andrzejem Franaszkiem "Herbert - między wolnością a solidarnością", które odbyło się tego lata w Kawiarni Literackiej "Piosenka o porcelanie". Wieczór poprowadził Krzysztof Czyżewski.

Andrzej Franaszek przyznał, że praca nad biografią Czesława Miłosza przypominała obfity połów ryb, bo noblista podnosił w swoich tekstach wiele osobistych wątków. Ze Zbigniewem Herbertem było zupełnie inaczej - ze względu na jego powściągliwość dotyczącą życia prywatnego zbieranie materiałów przypominało raczej poszukiwanie złota.

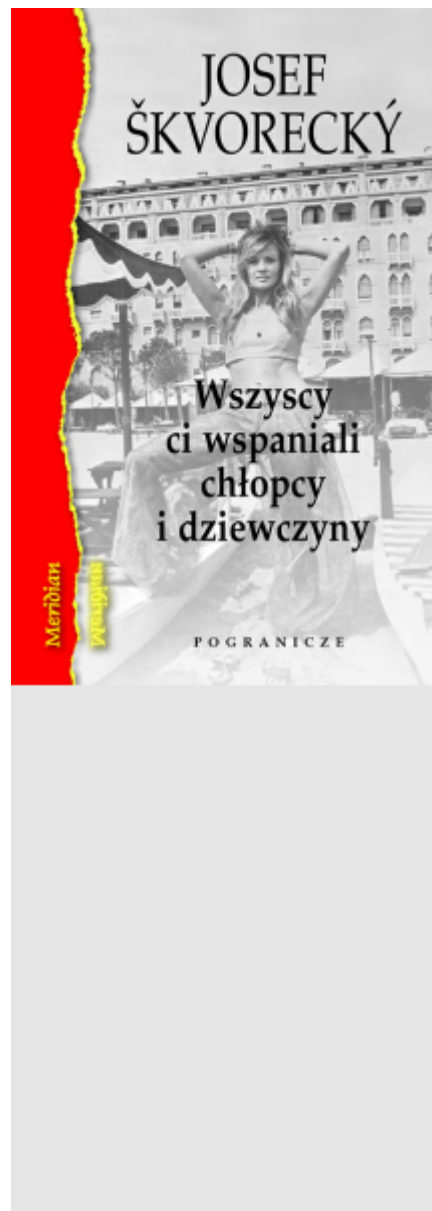


JOSEF ŠKVORECKÝ, "WSZYSCY CI
WSPANIALI CHŁOPCY I
DZIEWCZYNY"

RECENZJE KSIĄŻKI

Zazdrość – to uczucie ogarnia polskiego czytelnika, kiedy zagłębia się w prywatną historię czeskiego kina przez Josefa Škvoreckiego spisaną. Nasze kino nie doczekało się kronikarza tak wybornego i tak organicznie żytego z rodzimą twórczością filmową w czasach jej największego rozkwitu. Podobną rolę mógł u nas spełnić chyba tylko Tadeusz Konwicki: naoczny świadek i aktywny uczestnik peerelowskiej kinematografii. Jego autobiograficzna proza dawała przedsmak tego, czym mogłaby być książka „Wszyscy ci wspaniali chłopcy i dziewczyny”, gdyby powstała w Polsce.

[ANITA PIOTROWSKA](#)
["TYGODNIK POWSZECHNY"](#)



Škvorecký pochodził z leżącego tuż przy polskiej granicy Náchodu, niewielkiego miasteczka, w którym w czasie drugiej wojny światowej przez kilka lat u miejscowego sklepikarza ukrywało się pewne żydowskie dziecko. Był to syn Anny Švábovej i architekta Ottona Kohna. Świat poznał go dwadzieścia lat później jako... Miloša Formana. Josef, starszy od niego o osiem lat, widywał go wówczas ukrytego między kartonami, nie mając oczywiście pojęcia, na kogo ten niesforny chłopak wyrośnie we wcale nie tak odległej przyszłości.

[SEBASTIAN CHOSIŃSKI](#)
["ESENSJA.PL"](#)

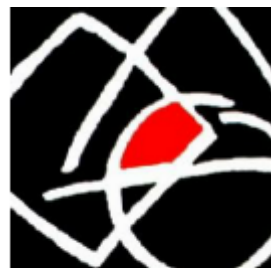


Ośrodek "Pogranicze - sztuk, kultur,
narodów"

ul. Piłsudskiego 37, 16-500 Sejny

centrum@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 516 27 65



Fundacja Pogranicze

Międzynarodowe Centrum Dialogu

Krasnogruda 14, 16-500 Sejny

krasnogruda@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 565 03 69



Kontakt z redakcją newslettera: newsletter@pogranicze.sejny.pl

Mamy nadzieję, że lubisz nasze newslettery. Jeśli nie, [możesz się wypisać.](#)
